

DECIZIE

22 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând recursul declarat de reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Corneliu Chisilița împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tanas Vitalie împotriva societății cu răspundere limitată „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan cu privire la încasarea datoriei și acțiunea reconvențională înaintată de Știrbu Ivan împotriva lui Tanas Vitalie cu privire la declararea nulității recipisei,

c o n s t a t ă

La 07 aprilie 2014, Tanas Vitalie a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Știrbu-Tur” (în continuare – SRL „Știrbu-Tur”) și Știrbu Ivan, prin care a solicitat restituirea în mod solidar de la SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan a sumei de 10000 de euro, ce constituie suma împrumutată conform contractului de împrumut din 27.01.2013 și a sumei de 15000 de euro, ce constituie suma împrumutată conform recipisei din 28.03.2013 și restituirea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 iulie 2015 s-a admis acțiunea. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan în beneficiul lui Tanas Vitalie: datoria în baza contractului de împrumut din 27 ianuarie 2013 în sumă de 10000 de euro, în valută națională la momentul executării hotărîrii; datoria în baza contractului de împrumut din 28 martie 2013 în sumă de 15000 de euro, în valută națională la momentul executării hotărîrii; cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 2000 de lei. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan în beneficiul statului suma de 4524 de lei cu titlu de taxă de stat (vol.1, f.d.144).

La 30 iulie 2015 SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan au declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 iulie 2015, solicitînd admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii cu trimiterea spre rejudecare a cauzei (vol.1, f.d.148-152).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2016 s-a admis apelul

declarat de SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan și s-a casat hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 iulie 2015 cu remiterea cauzei spre rejudecare în Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (vol.1, f.d.205-208).

La 15 noiembrie 2016, reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Tanas Vitalie prin care a solicitat declararea nulității absolute a recipisei din 28 martie 2013 prin care Tanas Vitalie pretinde că Știrbu Ivan ar fi primit cu titlu de împrumut suma de 15000 de euro (vol.2, f.d. 58-65).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 aprilie 2017, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Tanas Vitalie împotriva SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată. S-a încasat în mod solidar de la Știrbu Ivan și SRL „Știrbu-Tur” în beneficiul lui Tanas Vitalie datoria în baza contractului de împrumut din 27.01.2013 în mărime de 10000 de euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii. S-a încasat de la Știrbu Ivan în beneficiul lui Tanas Vitalie datoria în baza contractului de împrumut din 28.03.2013 în mărime de 15000 de euro, convertiți în valută națională la momentul executării hotărârii. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan în beneficiul lui Tanas Vitalie cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 2000 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 de lei. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 4520 de lei. S-a încasat de la Știrbu Ivan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7280 de lei. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Știrbu Ivan împotriva lui Tanas Vitalie cu privire la declararea nulității absolute a recipisei din 28.03.2013, ca fiind neîntemeiată (vol.2, f.d.89, 94-101).

La 05 mai 2017, reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 aprilie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale (vol.2, f.d.92-93).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel înaintate de avocatul Chisilița Corneliu în interesele lui Știrbu Ivan și SRL „Știrbu-Tur”. S-a comunicat lui Știrbu Ivan despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 11587,50 de lei în instanța de apel, stabilindu-i-se termen rezonabil pînă la 07 septembrie 2017. S-a explicat lui Știrbu Ivan că în cazul în care nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat și apelul motivat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (vol.2, f.d.105-107).

În ședința de judecată din 10 octombrie 2017, reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu a depus cerere de apel motivată. Concomitent, ultimul a solicitat un termen de 7 zile pentru a achita taxa de stat, întrucît Știrbu Ivan se află peste hotarele țării mai mult de 2 luni (vol.2, f.d.112-124, 127).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 s-a respins cererea avocatului Chisilița Corneliu în interesele lui Știrbu Ivan cu privire la amînare a examinării de punere pe rol a cauzei și acordarea unui termen suplimentar. S-a restituit cererea de apel și s-a remis în adresa apelantului Știrbu Ivan cererea de apel

cu documentele anexate (vol.2, f.d.128-135).

La 25 octombrie 2017 reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii cu remiterea cauzei pentru examinare în fond în instanța de apel.

În motivarea recursului a relatat circumstanțele de fapt și a invocat că Știrbu Ivan nu a recepționat încheierea de a nu da curs apelului și că nu a cunoscut despre obligațiile procesuale ce îi revin, iar despre ședința de judecată din 10 octombrie 2017, avocatul Chisilița Corneliu a aflat de pe portalul instanțelor de judecată, determinându-l să prezinte cererea de apel motivată.

Invocând dispozițiile art. 102 și art. 105 din Codul de procedură civilă, consideră că instanța de apel eronat a respins amânarea examinării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cauzei.

Susține că nu a fost posibil de a achita taxa de stat, deoarece Știrbu Ivan nu s-a aflat în țară la momentul corespunzător, iar plata taxei de stat nu poate fi efectuată de o terță persoană fără consimțământul primului.

Afirmă că amânarea pe un termen scurt a examinării cauzei pentru achitarea taxei de stat întrunește în sine și conține solicitarea repunerii în termen de efectuare a unui act de procedură stabilit de instanță.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Corneliu Chisilița urmează a fi respins pentru următoarele.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Raportînd data emiterii încheierii recurate, 10 octombrie 2017 (vol.2, f.d. 128-135), cu data depunerii cererii de recurs, 25 octombrie 2017 (vol.2, f.d.137-139), Colegiul conchide că exercitarea căii de atac a fost efectuată în termen.

Verificînd legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept pertinente.

Articolul 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Materialele cauzei atestă că, recurentului Știrbu Ivan i-a fost expediată încheierea Curtii de Apel Chișinău din 14 iulie 2017 (vol.2, f.d. 105-107) prin care nu s-a dat curs cererii de apel, acordându-se termen apelantului pînă la 07 septembrie 2017 de a prezenta cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat (vol.2, f.d. 108), fiind recepționată la 07 august 2017, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție DS2000881610AS (vol.2, f.d. 109).

Astfel, pretinsa imposibilitate de achitare a taxei de stat pe motivul că Știrbu Ivan nu s-a aflat în țară, invocată în cererea de recurs de către reprezentantul acestuia, avocatul Chisilița Corneliu, Colegiul nu o poate reține, avînd în vedere faptul că la 07 august 2017, Știrbu Ivan cunoștea termenul-limită stabilit de instanța de apel pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

În acest sens, la momentul recepționării încheierii de a nu da curs apelului, prezumția cunoașterii datei-limită pentru înlăturarea neajunsurilor i-a devenit opozabilă și avocatului Chisilița Corneliu, care urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces, întru evitarea restituirii cererii de apel, or conform art. 56 alin. (1) și (3), în raport cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Argumentele reprezentantului recurentului precum că, instanța de apel eronat a respins amînarea examinării chestiunii cu privire la punerea pe rol a cauzei, Colegiul le apreciază ca fiind nepertinente, deoarece amînarea procesului poate avea loc dacă citația nu a fost înmînată în termen părții, însă reieșind din semnătura aplicată pe avizul de recepție DS2000881610AS (vol.2, f.d. 109), Știrbu Ivan a fost înștiințat la 07 august 2017 despre ședința de judecată din 10 octombrie 2017. În susținerea poziției, instanța de recurs menționează că art. 102 alin. (5) din Codul de procedură civilă prevede că, prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmînare a citației. Partea însă este în drept să ceară amînarea procesului dacă citația nu i s-a înmînat în termen.

Ba mai mult, reieșind din dispozițiile art. 379 din Codul de procedură civilă, instanța de apel amînă ședința de judecată în cazul în care neprezentarea unui participant la proces este motivată sau dacă unui participant la proces nu i s-a remis cererea de apel, probele noi sau referințele, însă la caz nu se reține astfel de circumstanțe. Prin urmare, cele invocate poartă un caracter declarativ și nu constituie o scuză plauzibilă de prezentare peste termenul-limită a dovezii de achitare a taxei de stat și cu atît mai mult, temei de recurs, or perioada de timp cuprinsă între 07 august 2017, data recepționării încheierii de a nu da curs cererii de apel de către Știrbu Ivan

și 10 octombrie 2017, este una suficientă și rezonabilă de a prezenta dovada achitării taxei de stat.

Colegiul menționează că, prezentarea dovezii achitării taxei de stat este o acțiune procesuală *a posteriori* plății taxei de stat, ce constă în aducerea la cunoștință a instanței de judecată faptul perceperii sumei respective și anexarea la materialele cauzei a înscrisului confirmator în corespundere cu art. 138 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la imposibilitatea lui Știrbu Ivan de a achita taxa de stat din motiv că s-a aflat peste hotarele țării la momentul corespunzător, instanța de recurs nu poate reține ca o încălcare a prevederilor legale, având în vedere că demararea căii de atac apelul a fost inițiată de reprezentantul acestuia, care dispune liber de a-și alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare grație principiului disponibilității prevăzut la art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar faptul absenței ultimului este apreciat ca nepertinent și declarativ, întrucât nu este confirmat prin probe concludente.

Astfel, Colegiul menționează că Știrbu Ivan fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, fapt omis de aceasta. Instanța de recurs consideră relevantă jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn contra Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Din aceste raționamente nu pot fi acceptate cele invocate de reprezentantul recurentului că amânarea pe un termen scurt a examinării cauzei pentru achitarea taxei de stat întrunește în sine și conține solicitarea repunerii în termen de efectuare a unui act de procedură stabilit de instanță. În același timp, atât din materialele cauzei cât și din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 10 octombrie 2017 (vol.2, f.d.126-127) nu se desprinde o formulare a unei cereri din partea reprezentantului recurentului, avocatul Chisilița Corneliu cu privire la repunerea în termen a actului de procedură, nefiind însoțite de probe în acest sens. Subsecvent, instanța de recurs menționează că art. 116 alin. (3) din Codul de procedură civilă, prevede că, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Mai mult, Colegiul reiterează că, termenul acordat de instanța de judecată este unul imperativ și peremptoriu, or art.110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte. Astfel, recurentul urma să înlăture neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind *uno icto* restituirea cererii de apel. Or dispoziția art.369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

În acest sens, Colegiul menționează că atitudinea vădit indiferentă a lui Știrbu Ivan în realizarea eficientă și întocmai a propriei căi de atac, în termenii instituți reprezintă o omisiune evident admisă și urmează a fi aplicate consecințele legale procesuale.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului declarat de reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu, ca fiind neîntemeiat cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de reprezentantul lui Știrbu Ivan, avocatul Chisilița Corneliu și se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Tanas Vitalie împotriva societății cu răspundere limitată „Știrbu-Tur” și Știrbu Ivan cu privire la încasarea datoriei și acțiunea reconvențională înaintată de Știrbu Ivan împotriva lui Tanas Vitalie cu privire la declararea nulității recipisei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță